

AZƏRBAYCAN, MÜSTƏQİLLİK GÜNÜN MÜBARƏK!

Bu bir xalq qəzeti
ƏDALƏT

"Yeni əməliyyatlarla cavab verəcəyik"

"Əsgərlərimizin bir damla qanını yerde qoymadıq və qoymayaçğıq. Bu xain hümümlər yeni əməliyyatlarla cavab verməye davam edəcəyik".

Adəlet.az xəber verir ki, bunu Türkiye prezidenti Recep Tayyib Erdoğan, basketbol üzrə Avropa Liqasının şampionu "Anadolu Efes" klubunun meñecərini, texniki komitəsini və idmançlarını qəbul edərək bildirib. Dövlət başçısı İraqın şimalında keçirilən "Pence-Qifl" əməliyyatında şəhid olan beş əsgər Allahdan rəhmət dileyib. Qeyd edək ki, dünən PKK terrorçuları ilə əməliyyat bölgəsində baş veren qarşıdurmadada beş türk əsgəri şəhid olub, iki əsgər isə yaralanıb.

Bu bir xalq qəzeti

Qurucusu:
Adil Mirbaşayev

ƏDALƏT

Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-ci ilin
iyulundan çıxır

№ 25 (5962) 28 may 2022-ci il

Qiyməti 30 qəpik

"Zəngilanı park şəhərinə çevirməliyik"

"Zəngilanda biz şəhəri təbiət integrasiya etməliyik və onu park şəhərinə çevirəmeliyik".

Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Zəngilan-da Baş planın təqdimatın-dan sonra "sa_partners" şirkətinin nümayəndələri ilə sənədənə deyib.

Dövlət başçısı deyib: "Bilərsiniz ki, çoxlu ideyalar, təkliflər olur. Lakin yekdil qərarla sizin konsepsiya on yaxşı kimi qəbul olundu. Men belə hesab edirəm ki, o, təbiətə yaxşı integrasiya olub. Xüsusi, burada, Zəngilanda biz şəhəri təbiətə integrasiya etməliyik və onu park şəhərinə çevirəmeliyik. Küçə boyu gezərkən insanları sənki özlərini parkda hesab etsinlər. Bəli, parkda, təbiətdə. Yaşış binalarının konsepsiyası da yüksək məktəbələri olmayıb, şəfəf, çox gözəl olmalıdır".

Hərbçilərin sığortası ilə bağlı qanuna dəyişiklik qəbul edildi

Azərbaycanda hərbçilərin sosial sığorta sisteminde fərdi uçotunun aparılması qaydasi müəyenləşir.

Adəlet.az xəber verir ki, bununla bağlı Milli Məclisin dünən keçirilən iclasında "Dövlət sosial sığorta sisteminde fərdi uçot haqqında" qanuna dəyişiklik layihəsi müzakirəyə çıxarılb.

Dəyişiklikdə idmətkeşmenin xüsusiyyətləri nəzəre alınmaqla keşfiyyat və eks-keşfiyyat fealiyyəti subyektlərinin herbi qulluqçuları və işçiləri, emalıyyat-axtarş fealiyyəti subyektlərinin işçiləri və "Dövlət siri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq bərələrinde məlumatların məxfilaşdırılması nezərdə tutulan digər işçilərin və şəxslərin dövlət sosial sığorta sisteminde fərdi uçotun isə kağız daşıyıcıları vətəsində aparılmış elektron informasiya sistemində eks olunmayan məlumatların sosial sığorta ödəmələrində nəzərə alınması üçün sığortaçı tərəfindən sığorta olunan məvafiq məlumatları kağız daşıyıcılarında tələb edilməsi tələf olunur.

Layihə səsverməyə çıxarırlaraq 1 oxunuşda qəbul edilib.

Mustafa Varank:

"Bize PUA satmayan ölkələr bu gün Türkiyənin rolunu görürler"

"Bu gün tək Türkiyə deyil, Azərbaycan adına sevinir". Adəlet.az xəber verir ki, bəlkəsə Türkənin sonnə və texnologiya naziri Mustafa Varank "TEKNOFEST Azərbaycan"ın açılış mərasimində çıxış zamanı deyib. O bildirib ki, iki qardaş ölkənin qazandığı uğurlar insanın gəzilənləri yasardır:

"Biz bu gün tək tarihi anlara şahid oluruz. İki qardaş ölkə texnologiya sahəsində yəni bir atış yandırır. Bu gün buna istirak edən gənclər sabah dəyərinin gedisətnə istiqamət vərən mühəndisler, texnoloqlar olacaqlar. Hər bir texnologiyani incələməyi tələb edirəm. Bu, gənclər üçün çox önemlidir".

O bildirib ki, bundan 10 il öncə piilə olsa belə, bəzi ölkələr Türkəyə texnika satmırlar:

"Türkiyə tarixi münbarizo aparınan bəzi ölkələr bizi texnika təminatından məhrum edirlər. Lakin biza PUA satmayan ölkələr bu gün Türkənin texnologiyaların inkişafında rolunu görürler. Bunun üçün gənclər yəl göstərir, şərat yaradıldığında hər şey mümkündür. Bu baxımdan "TEKNOFEST" hər il rekord qıraraq öz yolu davam edir. Biz bunu yarışa olan müraciətlərdən görə bilirik. Altı minən çox yarış tərəfəkçisi var. Qalib olanların hadiyyələrini Prezident Recep Tayyip Erdoğan şəxson töqdim edəcək".

NƏYNƏN, ALIŞ?

Oxudum ki, Laçının bir kendində yaşayan Andronik adlı (deyəsən adı qulaqlı dayı) bir erməni deyib ki, biz bu kəndi tərk etməyəcəyik və lazım gelse silaha sarılacaqıq.

Silaha deyə bilmərəm, amma neyimizəse sərət bilərlər, piş şey başa düşməyin, boynumuza deyirəm.

Qapaz və yumruq

Öslindi siyasi menzərə deyə bilərik. Və her ölkəyə aid bir şey sayıla bilər. Kim güclüdüsə keçəndəkili yeməyi dayandırıb el çaldılar və "lyalya" dedilər. Körpə yeməyinin reklamı idi. Təbii ki, ekranда balaca baba göstərirdilər. Uşaqlar özərlərinə bənzər varlığının göründüsündə bədilər yeməklərin dayandırıb... Fikir vermişimiz bizim səhənəmizdə, nə de TV-lərimizdə intellektual humor olmayıb? Olubsa da azaciq, cüzi olub. Həmin humoru anlamaya mütləkü, savad, bilgi gərəkir...

Bax: səh.3

Hidayət mülliim:
- Bəs qalanın nağyarrasın?
Vəli:
- Qalanında Allah kərimdi, yaşa-yavaş verəm dana.

İlham Əliyev və Mehriban Əliyeva Füzuli, Cəbrayıl və Zəngilana səfər ediblər

Mayın 26-da "Azərenerji" ASC-nin 330/110 kilovoltluq "Cəbrayıl" enerji qovşağıının təməlçöymə marasimini olub.

Adalet.az xəber verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ve Birinci vitse-president Mehriban Əliyeva mərasimində iştirak ediblər.

Dövlətimizin başçısını ve birinci xanımı məlumat verildi ki, Cəbrayıl-Naxçıvan-Ağır (Türkiyə) yarımstansiyalarına, oradan isə Türkiye enerji sistemi vasitəsilə Avropanı enerji bazarlarına eləvə və dəha əlverişli çıxış əldə etmek, 1000 meqavat yükötürmə qabiliyyətinə malik olmaqla ixrac imkanlarını artırırmış, uzun illərdən sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasını Azərbaycanın ümumi enerjisisteme qoşmaq, "Xudaferin" və "Qız Qalası" Su Elektrik Stansiyalarının, o cümlədən "BP Cəbrayıl" Güney Elektrik Stansiyasının enerjisisteme integrasiyasını həyata keçirmək üçün 330 kilovoltluq "Cəbrayıl" yarımstansiyasının tikilməsi olacaq əhəmiyyəti hadisədir.

Bir çox dövlətlərin maraşında olduğu ve beynəlxalq əhəmiyyət kəsidi edən Azərbaycan-Türkiyə-Avropa ölkələrəsi layihənin heyata keçirilməsi üçün ümərəhələri planlaşdırılmışdır. Bunun üçün birinci mərhələdə istismar müddəti başa çatan və işğaldan azad edilmiş pərişlərənən yaxın mesafədə yerləşen 330 kilovoltluq "Ağcabədi" və "İmişli" yarımstansiyalarını genişləndirək tamamı yenidən qurulacaq.

Prezident İlham Əliyev "Cəbrayıl" enerji qovşığının təməl qoydu.

Bildirdi ki, "Ağcabədi" yarımstansiyasından 132, "İmişli" yarımstansiyasından ise 130 kilometr mesafədə Cəbrayıl yüksək gerginlikli 330 kilovoltluq ötürme xətti çəkiləcək. Ən əsası isə Cəbrayıldakı 330 kilovoltluq qapılı paylaşıq yarımstansiyası tikiləcək. "Cəbrayıl" enerji qovşığının inşası neticesində Qaraçay və Şərqi Zəngəzurun yeni yaradılmış tətciül elektrik şəbəkəsinin etibarlılığı və dayanıqlığı artırılacaq. İkinci mərhələdə Naxçıvanın ölkənin əsas enerjisistemi ilə əlaqələndirilməsi üçün "Cəbrayıl" qovşaq yarımstansiyasının Zəngəzur dəhlizini keçməklə məxtar respublikanın Şahətxan kəndində 255 kilometr mesafədə iki-dördəli olmaqla 330 kilovoltluq ötürme xətti çəkiləcək və 330 kilovoltluq "Şahətxan" yarımstansiyasının tikiləcək. Üçüncü mərhələdə isə Azərbaycan, Naxçıvan, Türkiyə və Avropanı enerji qovşığının yaradılması üçün Naxçıvanın Türkiyəyə yaxın ərazisində 330 kilovoltluq 400 kilovoltluq keçmişlərənən yaxın enerji standartlarına uyğun elave cəviriçi yarımstansiyası inşa ediləcək və Naxçıvan-Türkiyə 230 kilometr mesafədə iki-dördəli 400 kilovoltluq elektrik verilişi xətti çəkiləcək.

Diqqətli qədərlərdə ki, "Cəbrayıl" yarımstansiyasının rəqəmsal idarəetmə sistemi yaradılacaq. Yarımstansiyada 330 və 110 kilovoltluq açıq, 10 kilovoltluq qapılı paylaşıq qırğular və müasir idarəetmə mərkəzi inşa olunacaq. Mövcud layihələrin yarımstansiyaya integrasiyası ilə barər, gələcəkdə burada genişləndirilmək olacaq. Məvcud layihələrin yarımstansiyaya inşası nəzərə alınılmışdır.

Qeyd edək ki, "Cəbrayıl" enerji qovşağı beynəlxalq enerji dəhlizinin yaradılması sahəsində ölkəmizin əhəmiyyətinin bariz nümunəsidir.

**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva mayın 26-da Füzuli rayonuna səfər ediblər.

Məlumatda görə, dövlətimizin başçısı və Birinci vitse-prezident səfər cərçivəsində Horadiz-Cəbrayıl-Zəngilan-Ağbənd avtomobil yolu (Zəngəzur dəhlizi) tikintisi ilə tanış olublar.

Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevə məlumat verildi ki, Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri tərəfindən terminal qoyulan və ümumi uzunluğu 123,6 kilometr olan bu yolu tikintisi sürelətə davam edir. Başlangıçı Füzuli rayonunun Əhmədbəyli kəndindən götürünen bu yol birinci tekniki dərcəyə uyğun inşa edilir. Yolun ilk 77 kilometr hissəsi altı, qalan 46,6 kilometr hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil tuneli inşa edilir. Tunellərdən birində qazma işleri artıq yekunlaşmış, hazırlaş beton işləri icra olunur. Diğer iki tunelde isə qazma işləri davam edir. Həmçinin bu yolu üzərində 15 avtomobil körpüsü, 5 yololarity və 54 yarlıtək keçidiñin inşası nəzərdə tutulub. Hazırda 14 körpü, 3 yololarity və 38 yarlıtək keçidiñin tikintisi aparılır.

Qeyd edək ki, hazırlaş yolu ilk 110 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 77 kilometrlik hissəsi tərəfən təsdiq edilmişdir. Yolun 46,6 kilometrlik hissəsi isə dörd hərəket zolaqları olacaq. Yol boyunca üç avtomobil

Qapaz ve yumruq

Öslində siyasi mənşə deye bilerik. Və hər kökəy aid bir şey sayila biler. Kim güclüdüsə konardakılara yumruq vurur, özünküna qapaz... Yumruq indi populyardı - abidə de qoyuruq yumruq... Qapaz haqqında da düşündürməyin vaxtı çatıb. Qapaz olmadan yaşaya bilmirik. Yumruq xarici siyasetdi, qapaz da xarici... Vaxt geləcək qapaza da heykel qoya bilərik...

Anası balacaları yedirdir, men de baxıram. Televizor da açıldı. Nese film gedirdi, reklama keçəndə bunlar yeməyi dayandırıb el cildlər de "lyalya" dedilir. Körpə yemənimizin reklamı idi. Təbib ki, ekran da balaca bebe göstərildi. Uşaqlar özlərinə bənzər vərmişdir. Gündən gələndən sonra baxırdı. Fikir vermisinizmi bizim de sohnəmizdə, ne de TV-lərimizdə intellektual humor olmayıb? Olubla da azacıq, cütə olub. Hemin yumorun anlamına mütlək, savad, bilgi gərekir... İndi xatırlayaq na bizi ovundur dördüklerimizden? Roşka, Fəlakət, Tamada, ya səire... Bütünümüzə baxmaq isteyirik. Bize hezzı bu verir - "ağez, cirarnan seni"... Birce bu cümləsəs edir ki, hamı ünsiunction... Ve naqahəm-TV-lərdən ciddi nəse teleb edirik. Beş, altı nəsər oxumış publika sayılır. İstisnalar rusdilləri ehəti edir ki, onlar da bizləri bayanır. Və ham de enəsəsi bizi tanımır, biziñən xəbori

oxudu... Həle mən görməmişəm burda (sosial deyirik de) ciddi nəse müzakirə olunsun. Ancaq ya tərif, ya da söyü... Təhlili görmedim... Biz həla ki, böyük memisi... "Lyalyayış"... Böyükəm isə labəm... Amma neçə? Felaket olaraq? Bilmirəm...

82-ci ilin aprelində Britaniya öz sahilindən 13 min kilometr uzaqda yerləşən, Argentinaya isə 400 kilometr məsafədə olan Folkland adalarına desənt çıxarıb. Sebəb issə Argentinanın adalarına iddialı edərək ora qoşun tökməsidi. Konfliktin tarixi bir esr evvələ dəyansı da savaş məhz 1982-ci ilin aprelində başlıyır. Tarixi adətsizliyə son vermek istər Argentina. Ax, onlarla bu adalar... Təbib ki, ingilisler bəle düşünürüm... Dünya iqtisadi böhranı meydana gəldi. Hər iki ölkədə nəarazılıq artırmadıq və sadaladımdıq bəzən səbəbələr de var bunun içinde, ilk günlər döyüş konflikti sakit izleyir - BMT hemiçiki kimi qətnamə qəbul edir, tərəfləri sülhə davət edir. Amma təref deyəndə Böyük Britaniyanı fikirləşək, onda BMT qətnəmasının nə qədər dəyəri ola biler ki?

Adəni Britaniya qərəmənən əlinənən argentalinlərlə ilk günlər eyforiya qapılırlar. Güman edirər ki, artdıq Böyük Britaniyanın dünya siyasetində evvelki nüfuzu yoxdu... Amma unutmadıq, həmin vaxt baş nazir Marqu-

ret Tetçer idi axı... Hikkəli xanım öz ölkəsinin prestijini yere vura bilmədi. Donanıma və aviasiya artıq adalarla yaxınlaşmaqda idi. Adaların blokadası başlıyırdı. İlk olaraq ingilislərin sualtı qayığı Argentinanın kreyseri batırı - 323 denizci hələk olmuş gemidə. Bu şəhərlər dənizdən üzərə qazana biləmeyeçiyini anlayan argentalinlərlə aviasiyaya üstünlük verirler. Ele fikirləşirər ki, aviasiya zərberləri, insan itkinin coşğulu Britaniyanı geri çəkilməye məcbur edəcək... Bu düzüncəye ancaq güləmkə olar. İnsan itkişi haqqında düşünen ölkə dünənini yarınını fəth edə bilməzdə... luyun sonuna qəder davam edir bu qeyri-bərabər savaş... 74 gün... Netice isə...

Adalar üzərində Böyük Britaniyanın hakimiyəti qeyd-şərtləş təsdiq olunur (qarşı tərəf narazı olsa da).

İtkilər - Böyük Britaniya: 248 nəfər hələk olur, 2 fregat, 2 esminet, 1 deşət gamisi, 1 desant kateri, 1 konteyner daşıyan batırınlı, 34 teyyare və vertolyot vurulur.

Argentina: 649 nəfər hələk olur (19 pilot), 11 minə yaxın eşir düşür (minənənmiş sahələri temizləmək üçün esirən istifadə olunur), 1 kreysər, 1 sualtı qayığı, 1 gözətçi qayığı, 4 nəqliyyat gemisi, 1 balıqçı traueri batırınlı,

22 hückümü, 11 qırıcı teyyare vurulur (ümumiyyətde 100-dən çox teyyare və vertolyot). Demək olar ki, aviaparkın hamisi.

1982-ci ilin oktyabrında Londonda parəd keçirilir. Telçer qlebesini qeyd edir. O, Öz yüksəkliyini vətənindən 13 min kilometr uzaqlıqda olan bir adada fəth etmişdi. Özü orda olsuda da... Argentinilərinin işi menliyi tapdırı... 2014-cü ilin oktyabrında Argentinada çəkiliş edən Britaniya televiziyyə programı gruppuna Folkland müharibəsi veteranları hücum edirler - ezipliş həsiyyətlərinə toxunduları üçün. Jurnalistləri polis konvoyu ilə ölkənən çıxarıb Çili sərhədine ötürürürler...

Tariixçilərin yazdırılmışına inansaq, ikinci Dünyə Müharibəsinən sonra yeganə sahədi ki, herbi-deniz qüvvələrinin irimiqyası hücumu savaşın noticəsini həll edib. Ve burda bir çox herbi ilkler də olub...

Ve yaxşı yadımdırdı, 1982-ci ilin iyundan İspaniyanın dünya çempionatı keçirilirdi futbol üzrə. Həmin çempionat Maradonanın ulduz saatının başlanğıçı idi.

Ve Argentina millisinin futbolçularından birinin qardaşı Folkland adalarında hələk olmuşdu. Çıxdı amma meydana, öz oyununu oynadı... Talebaşına qızılış onun üstüne Galir və döyməye başlıyır qəza edəni... Yumruq, qapaz... Bir gün bəle de olabiler...

1986-ci ilin iyundan Maradona "esrin qolu" adlanan bir qol vurur yumruğuyla ingilis komandasının qapısına - eli vurulsə da qolu sayırlar. Maradona "bu, Tərənnün əliyi" deyir... Cox iller sonra isə Folkland möğlubiyyətinin revanşı adlandırıb... Yumruq !!!

1981-ci ilin may-avqust ayları arasında Belfast hadisələri ilə bağlı hebs olunan 10 nəfər acıqlıq ölüm zindanda. Yeni Telçer mane olmur acıq keçirilənlər. Dövlətin qanunları və hamı vətənindən istifadə olmalıdır. Amma yumruq güclü dövlətin və qapazı möhkəm dəyən dövlətin. Ne etmək olar?? Balka bunu da xatırlasın! Skotland Yardın yardım istəməyek de... "Beyker street"den Holmsu çağırırmaya...

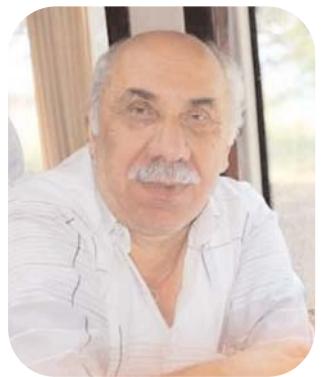
Bəzən yumruq və qapaz sintez həlinə gelir... Vaxt lazımdır...

Bir hekayə oxumuşdum illər avval. Zəngin bir adam bahalı maşında kəndin içində, yolda bir qız usağını vurur. Hekayə birinci şəxsin hamin anda xatırlamalarıdır - öz-zübüne deyir, guya bəyənən olacaq? Yekələçək, Köləçək, eybacərəsəcək... Öldü, xilas oldu da... Yoxsulluqdan qurtardı... Bu anda görün ki, kənd canaatı qızılış onun üstüne Galir və döyməye başlıyır qəza edəni... Yumruq, qapaz... Bir gün bəle de olabiler...

Tarix çox maraqlı fəndir, bəzən öz cazibəsi, dinamikası, kəskin və qeyri-adı hadisələri, çəşşəsini, sehri, temperamenti və bəzən digər məziyyətləriyle hətta sərhədəsiz insan fantaziyasının mahsulud olən əsasın süjetli, emosional ruhu adəbiyyat və sənet nümunələrinə də kölgə de qoyur. Bir şərtlə ki, gərk ondan dəri götürəsen, Dars görməsən bu məziyyətlərin qarşılıqlı qiyməti olmazdır.

Ancaq ABS-in keçmiş dövlət katibi Henri Kissenerin Davos forumundakı dənənəyi açıqlaması göstərdi ki, bəsər övladı öz-nəinki qədim, hətta on yaxın tarixini bəle unutmaq çox məyilliirdi. Bəzən qanınanın sayılıb-seçilən ünlü siyasetçilərinən bəri olan canab Kissener həmin açıqlamasında bildirir ki, Ukrayna Rəsədyə ərazi gəzəştləri etməklə ona səkilişdirməlidir. Cümlə yarınla yola Moskvaya sühə sağılışda nail olmaq mümkündür.

Xatırlaqla ki, bir müddət avval oxşar təkliflə nəinki istefadə olan her hansı bir qərb siyasetçisi, hətta Putinin stolun kəlləsindən isturdyrdı Fransa prezidenti Makron da çıxış eləmişdi. Zelenski başda olaqla Ukrayna rəsəmləri həmin vaxt Makron, indi ki Kissenerə yetərince sərt cavab veriblər. Prezident ofisində rəhbərini köməkçisi Aleksey Arestovçının birbaşa efrər vəsaitiyle nəinki sərt, həddindən artıq latay ifadələr "bəzənmiş" cavabı göstərir ki, son vaxtlar qərb partnyorlarını bu cür davranışları rəsmi Kiyevin əsərlərinin çox tarixi cəkib. Üstəlik, bu günfdən ABS-in nüfuzlu New York Times qəzəbatında deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray" kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və ABS-in rəsmi siyasetləndikdən təbəddülətlərlə bağlıdır. Hansısa mühüm qərarın qəbulu ərefəsində ham daxili, həm de xarici istimai, galin ona təzyiq edək. Rəsədyə yalnız Xəson və Zaporoziyi vilayətləri deyin məməzünə bərə magalanın dərc olunması göstərir ki, məsələ "şəxsi ray"ın kətəqoriyasının sərhədlerinə siğışır və

Ebulfet MƏDƏTOĞLU

**Flora
Xəlilzadə**

"unut!" desə də

Mən "unut" sözünün alt qatını da gördüm

Yaqın ki, oxumuş, eşitmış olarsınız, belə bir deyim var: Ağlı adamlar söyleyib ki, oxumadığın qəzet, kitab, ümumiyyətə istənilən yazı oxuduğu an təzədi, yenidi. Deməli, men de hər defə kitab rəfimle üz-üzə durub o kitabların səliqəsinə, düzümnə, hətta rəfə tutduqları yəri diqqət yetirəndə, gőzüm "yenisi" kitabə sataşır. Əslində bu kitab yeni deyil, hətta bəzilərinin yaşı mənim yaşından da böyükirdi, coxdu. Lakin olub ki, bu ve ya digər səbabdan hansısa bir kətib, bütünükələk oxumamış. Bu manada hamin kətib, bətənükələk oxumadığım hissəni oxuyanı özümən kətib oxumus kimi hiss edirim. Deməli, mövzuya girişi bu cür filosofsayğı başlamagın heç de səbəbsiz deyil. Ona görə ki, indi size təqdim edəcəyim şeirin yaşı 1981-ci il göstərir. Kitabın yaşı isə 1993-cü illi.

Bu kitab söz mənəkəndən, adəbi camiyədə, mənə soz dərəcə doğma olan, erkək Baci deyidim Flora Xəlilzadənin ilk poetik top-luslu, şeir cələngidir. Özü de bu kitab Floranın rəh ehtiyacından doğulub. Həmin ehtiyacın gücü, təsiri o qədər böyük olub ki, Flora kitabına "Ruhumun ehtiyacı" adını veribid. Maraqlı bir de burasıdır ki, kitab in-di həsətənən son goyalan, amma bir vaxtlar qəqçinmiş yaşayın, diderginkin ağrısını bizi-re cökəndər, Şəsunan adını dasyanı "Şuşa" neşriyyatında işləyib.

Kitab refinin səliqəsinə diqqət yetirək bərdən görünüşətən "Ruhumun ehtiyacı"na. Öz-özümən düşündüm ki, bu kitab mən niye oxumamış, niye xəbər olmayıb-dır. "Ruhumun ehtiyacı"ndan. Həmin sullarla da ele kitab refinin özündə cə başladım Floranın söz dünyasında gezməyəcəm. Və ...

Səerləri oxuducu mene tənəş, doğma duyuların, hislərinən içerisinde bərəşirin bir coxunu zaman-zaman müxtəlif dərgilərde, mətbət orqanlar da oxuduğumu xatırladım, amma bir şəhərdə dayandırmış. On ilk dey oxuyurdum, bu menim həmin şeir ile ilk qarşılışmam idi. Ona görə de tekrar döndürəm həmin şeir. O şeirin ov-qatı, piçılışı da, hətta aura-sı da minmən ruhumla səslədi və bir de gördüm ki, "Unut, unut" deyirim öz-özümə. Öz sesindən havalanılmış kimi bir de oxuyuram. Flora yazib ki:

*Bu məhəbbət bar vermedi,
Unut məni, unut, unut.
Ömr-günə yər vermedi,
Unut məni, unut, unut.*

Qəribədi, men de ne vaxtsa unut demisişim özüm-özümə, amma kim? Bax, on yeqinləşdirə, dəqiqləşdirə bil-mirdim, heç indi de bilmirəm kime demişim, niye demiş. Ona görə ki, bəndənən unutdağım yalnız özüməm, onu da unutmuşam. Unutduğum gündə biliyim, o gün SƏNI gərdiymən, sevdiyim gündü. Məhz həmin gündən başladım özümən unutmağa. Və endi de elə həmin o deyisəntiqə, o cılıvuz xəyallə öz-özümə deyirəm ki:

*Canda canı tapan can
Canda cana həpən, can!
Sələr candan qopan can -
Gel, qoparma canım!..*

Deməli, candan can qoparaq məmən olmadığı kimi, o gündən de, o anı da, o sevgini de unutmaq məmən deyil. Doğruđa, Flora bir aq hissə qapılın, bərəx anım yanaşması ilə öz isteyini ünvanına unutmaq adətində, unutmaq pərdəsi ilə çatdırır. Bu, təbii-dir. Xanımlar qəlbə deyməyi, könlü qırğırı da etmirlər, ya da onu elə ustalıqla, məharət-le, heftə nevazışla dile getirir-lər ki, aqri mən i gedir ve bu min il yaşayan aqri sonda Floranın misrlarına çevirilir:

*Gözlərində yaşa döñəm,
Yollarında daşa döñəm.
Bəhərində qışa döñəm,
Unut məni, unut, unut.*

Nizaməddin SƏMSİZZADƏ

(əvvəli öton söylemizdə)

*Ağrımıza olac özüm bilişim
Çox sırın öndən dilsizdi adam.
Yaşadım, heç kimin qızırmış catmadı
Bu sakit ömrümün davakaryam.*

İkinci Qarabağ mühabibisi - Votan mühabibin romzi "Domir yumruq" oldu. Holo Zəfarə başa çatmış mühabibə başlanmışmış 2019-cu ilə yedizdə "Yumruqlar havada" şeirində İngiləb İsaq yazıdır:

*Göz oxşadır tül ağa
Demək, bayraq yellənir
Bir qarış da sirdə
Görək pozulmasın yer
Ləzə-ləzəq qanadır
Gel, aparma canımı...*

Yeqin ki, mən de ne de-mək istədim artıq siza belli oldı. Elə həmin istekle de ruhuna qoşuldugun Flora Xəlilzadənin ciğri ilə gedirəm. Ge-

bəbsiz deyil. Ona görə ki, indi size təqdim edəcəyim şeirin yaşı 1981-ci il göstərir. Kitabın yaşı isə 1993-cü illi.

Bu kitab söz mənəkəndən, adəbi camiyədə, mənə soz dərəcə doğma olan, erkək Baci deyidim Flora Xəlilzadənin ilk poetik top-luslu, şeir cələngidir. Özü de bu kitab

Floranın rəh ehtiyacından doğulub. Həmin ehtiyacın gücü, təsiri o qədər böyük olub ki, Flora kitabına "Ruhumun ehtiyacı" adını veribid. Maraqlı bir de burasıdır ki, kitab in-di həsətənən son goyalan, amma bir vaxtlar qəqçinmiş yaşayın, diderginkin ağrısını bizi-re cökəndər, Şəsunan adını dasyanı "Şuşa" neşriyyatında işləyib.

Kitab refinin səliqəsinə diqqət yetirək bərdən görünüşətən "Ruhumun ehtiyacı"na. Öz-özümən düşündüm ki, bu kitab mən niye oxumamış, niye xəbər olmayıb-dır. "Ruhumun ehtiyacı"ndan. Həmin sullarla da ele kitab refinin özündə cə başladım Floranın söz dünyasında gezməyəcəm. Və ...

Səerləri oxuducu mene tənəş, doğma duyuların, hislərinən içerisinde bərəşirin bir coxunu zaman-zaman müxtəlif dərgilərde, mətbət orqanlar da oxuduğumu xatırladım, amma bir şəhərdə dayandırmış. On ilk dey oxuyurdum, bu menim həmin şeir. O şeirin ov-qatı, piçılışı da, hətta aura-sı da minmən ruhumla səslədi və bir de gördüm ki, "Unut, unut" deyirim öz-özümə. Öz sesindən havalanılmış kimi bir de oxuyuram. Flora yazib ki:

*Bu məhəbbət bar vermedi,
Unut məni, unut, unut.
Ömr-günə yər vermedi,
Unut məni, unut, unut.*

Mən verdiyim sual, səy-lədiyim təklif öz-özüyündə Floranın göstərdiyi nevazise, diqqət, həssəslər, bir növər yaradı, razılışmaqdır, bir az da açıq desem, men de se-nin ruhun, halin olmasına də-qiqəldirməkdə canının canı olduğunu təsdiqləməş oluram. O təsdiqin de bir nəzər nəqəd, bir ovunun yeri məhz Flora-nın söyləyidir:

*Dağ-dağ oldum bu yaşında,
Na sevdəydi bər başında,
Qarışlaşın alıqışında,
Unut məni, unut, unut.*

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nəyötə. O nəqətə ki, Flora yaşadığını, ona yaşıdanlı və özünün yaşamış is-təmediyi "unut" demək kifaiyətli:

Bax, gelib çatdıq, necə de-yerlər son nə

İşgaldan azad olunmuş ərazilərə "Böyük Qayıdış"

Nº 20 (2294) 28 may 2022-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkışafı Agentliyi

Yurda dönüş: Qubadlı

Azərbaycanın coğrafiyasında özəl yeri olan, neçə deyərlər, dağlar qoyunda yerləşən Qubadlı rayonunun bərəketli torpaqları, zəngin tabiatı har zaman diqqəti çeker. Yəni sözün bütün mənalarında Qubadlı bir coğrafi ərazi baxımından dağı, meşəsi, düzənləyi, bulaqları, çayları ona bir bölgədir. Üstəlik, buradakı maddi-madəni irs zənginliyi də həmişə könlük açıbdır.

Regionlarınızın inkişaf etdirilmesi və böyük dünyaya integrasiyası baxımından Qubadlının indiki durumuna nəzər yetirək, onda bir anlıq tariha baş vurmalı olur. Bele ki, hələ işğaldən qədər bu rayonun sovet təsərrüfat sistemi bölgənin inkişafında tekənkarı qüvvə olmuşdu. 1933-cü ilin mart ayında inzibati ərazi vahidi kimi rayon statusu almış Qubadlı bir şəhər və 93 kənddən ibarət olmuşdu. Rayon mərkəzi olan Qubadlı şəhərinin yerləşməsi və bu şəhərdəki infrastrukturun inkişaf etdirilmesi üçün həm texniki, həm də arxitektura baxımından qanunauyğundur. Ona

göre de Qubadlıda küçələrin çəkilmesi, qazlaşdırma, su xələri, elektrik, telefon xələri və s. məsələlərin həlliində qarşıya o qədər də böyük problemlər çıxmır.

Bu gün işğaldən azad olunmuş Qubadlıya nəzər yetirəndə görürük ki, sovet dönenində texniki peşə məktəbi, eləcə de orta məktəb, xəstəxana, mədəniyyət ocaqları fəaliyyət göstərmədi. Ümumiyyətli rayon ərazisində 56 ümumtəhsil məktəbi mövcud idi. O cümlədən de rayonda say baxımından 115 iki və orta müəssisə mövcud idi. Deməli, rayonun tarixində daha öncəli yerləri tutan XVII əsrin ortalarına aid abidələrin de olması sübut edir ki, Qubadlı hem də qədim mədəniyyət mərkəzi olub. Hətta Qubadlı bir topomin olaraq V-VI əsrlərde yaşamış Sasani hökməndi birinci Qubadlı adıyla da bağlı yaranış ehtimalı var. Ümumiyyətli, bu rayonun tarixi Qarabağ xanı Penahəli xanın uğurlu siyaseti nəticəsində xanlığın idarəciliyində qalmış və 1921-ci ilde yeniden erməni və onlara havadarlıq edən bolş-

viklərin və daşnakların yürtüdüyü siyaset nəticəsində iki yerə bölünmüdüd. Tarixçilərin araşdırılmalarına diqqət yetirək, onda Qubadlı, Zəngilan və Laçının "Qızımızı Kürdürü" muzatariyyəti adlı bir zaman da yaşıdığını görmüş olarıq. Bütün bu olayların többi ki, əsas meşəsi sovet dönenində yeniden üzə çıxdı. Bu da ermənilərin bölgəyə olan herisliyi idi. Təessüs ki, Birinci Qarabağ Savaşında ermənilər bu isteklərinə qovuşa bildilər və 1993-cü ilin avqust ayında Qubadlı işğal olundu. Ali Baş Komandanımızın 27 sentyabr 2020-ci ilde verdiyi eks-hükum emriyle başlanan Böyük Vətən Müharibəsinə Qubadlı da yeniden öz sahiblərinə qovuşur. Xocavend, Cəbrayıl və Laçının ehatəsində olan Qubadlı Bərgüşəd, Həkəri çaylarının ona bağışlığındı gələşliliyi yeniden bizlər üçün sərgilədi.

Bu gün ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevi göstərişi ilə işğaldən azad olunmuş rayonlarımızın bərpası, yenidən qurulmasının istiqamətinə genişləndirilməsi start verilibdi. Bununla bağlı Azərbaycan prezidenti işğaldən azad edilmiş Qubadlıda olarkən birmənalı şəhərdə vurğulamışdı ki, "Erməni fasılıtlarının təratidikləri cinayətlərin izini bu torpaqlardan siləcəyik. Biz Qubadlıni əvvəlkindən da gözəl, müasir şəhər əvəzəcəyik. Her kəs görəcək ki, xalqımız öz birliyə, öz intellektüyle, öz yaradıcılıq potensiyalıyla bu dağlıqlar üzərində necə gözəl, yaraşlılıq şəhər qurmaq gücünə malikid!"

Bəli, Qubadlının meşə sahisi 13,2 min hektardı. Təkəcə burada meşə təsərrüfatını inkişaf etdirmək və bu ərazidə hem təbibin saflığını, gözəlliyini qorumaq, hem də meşə təsərrüfatının imkanlarından istifadə etmeklə yeni iş yerləri açmaq, emal müəssisəsi yaratmaq mürmkündü. Eləcə de qubadlılarıñ zaman-zaman meşələr

duqları heyvandarlığın inkişaf etdirilmesi üçün de razidə böyük imkanlar var. Hələ sovet dönenində rayonda et, süd məhsullarının istehsalı, eləcə de tütünçülük, baramaçılıq və üzümçülük sahələri hemişə diqqət merkezində saxlanılmışdır. Ona görə de rayonda iki üzüm emalı zavodu fəaliyyət göstərirdi. Bu da o deməkdi ki, rayon ərazisində üzümçülünün inkişaf perspektivi dəhə böyükdü. Yəqin ki, Qubadlının yeni dövrün iqisəsi xəcənlər, ona burada sosial-iqtisadi planlaşdırma işləyib hazırlanırayılar rayon üçün önemli olan sahələri, xüsusi üzümçülüyü, denli bitkilerin yetişdirilməsinin, heyvandarlığın genişləndirilməsinin mütləq nəzərə alacaqlar. Göstərdiyimiz bu sahələr özü-özüyündən həm de ehalinin işlə temmələnməsi, eləcə de Qubadlı sakinlərinin maddi-rifah halının yüksəlməsinə bir-bir xidmət deməkdir.

İşğaldən sonra Qubadlı rayonunda yoltikintisi idarəsi de fəaliyyət göstərirdi. Həmin yoltikintisi və digər tiktikləri idarələrinən əsas istifadə etdikləri xammal ehtiyatları rayonda kifayət qədər var. Yəni çinqil və çay daşlarını olan tələbatı rayonun özündə yoxluşlu məhsusluq playib emal etmək üçündə idi. Ona görə de rayonda tam güclülye işləyən asfalt zavodu fəaliyyət göstərirdi ki, onun hazırladığı asfalt betonları digər rayonlara da qəhrənlərdir. Yəni burada özərləndən başqa qonşular üçün də istehsal etmək imkanları mövcud idi. Yeri gelmişkən, onu da xatrılardım ki, rayonun coğrafiyasına uyğun olaraq burada balıqlıqlı da diqqət ayrılmışdır. Yeni Həkəri və Bərgüşəd çaylarının imkanlarından istifadə edilərək rayonda "balıq yetişdirme vətəgəsi" yaradılmışdır. Bu da rayonun və qonşu rayonların tələbatlarının ödənilməsində öz müsbət təsirini göstərirdi.

Təbiət ki, işğaldən azad olunmuş Qubadlıda bu məsələnin də gündəmdə olma-

si həyati zərurətdi. Bir az da dəqiq ifade etsem, deməli, dağ çaylarının suyundan əsas istifadə etmək, Qubadlıda bələq yetişdirme sahəsində mühüm nailiyətlər elədə etmək olar. O cümlədən də qubadlıların böyük təcrübəsi istinad edərək burada in-kubator-qusçuluk fabrikini bərpa etmək mürmkündür. Deməli, bu iki sahənin yaradılıb dirçəldiləməsi həm özü-özüyündən həm Qubadlıya, hem də bölgəde bələq və quş eti məhsullarına olan tələbətə cavab vermiş olar. Statistik rəqəmlərə diqqət yetişdirəndən onda görürük ki, Qubadlıda tütün beceriləməsi və emalı da yerli sakinlərinin məşşüliyyət sahələrindən olubdu. Deməli, bu sahədə təcrübə var ve onu inkişaf etdirmək mürmkündür.

Fikirlərimizi konkretlaşdırıb vurğulamaq istərdim ki, Qubadlıda bostan-tərəvəz məhsulları, hemçinin bağılılıqda inkişaf etdirilməsi prespektivlərinə diqqət çəkəndə görürük ki, bu sahələrə də həm rayonun bərəketli torpaqları,

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MEDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN
MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Hərədən şimşək-qılınçdan.
Yağış tökürdü, amma,
Bu odun, Köküñ üstü
Razi deyildi düşə
Şəhəngən birdamçı da.

O qərib səs

Elə bil tütük calırdı.
Tel-tel güllər açıldı.
Tütün səsi altında
Göyə səllər açıldı.

Ruh kimi doldu canna,
Oxşanırdı dağ çayına.
Sanki dağları titrədən
Nə hayrət-hayr varmış

Dünya dayışıq qoşıldan,
Nə ağrı, nə acı qaldı
Kahalardı, ya heyradan
Dağın ağzı açıq qaldı?

Uzaqlardan görə səsi
Özü xəsta, lap an şəsta
Başı üstü sevgiliyi
Nə sirdəsə, sahərcən

Sirdəsində, yasındı
Yer də, göy də, umur, küsür
Sevgilərə əl açmadan.
Dağlarda qartal da susur,

Bu dünyada na dayışır
Əl-qolmuz bulşadıman.
Yaz mehli bilməz, əşənən
Tellərinə dolaşmadan.

Hər şeyi olsa da, azdı,
Gözü gülməz, gül açmadan.
Çox da yazdı, oyanmadan
Pəncərəni açıq açmadan.

Sirdəsində, yaştımdı,
Görən həl yaxşadırmı?
Axılı gedir, göz yaşında.
Gülsə, ani güllüşünə

On-on beş yaş as verərəm
öz yaşından.
Amma zələm duraşından
Qosqoca biki olub

Əl bil bulğan da,
Qızda gözü qalmışdır.
"Yox" deyən andamı tək
Şəhəng yırğalanır.

Yaxında, lap yaxında,
Bir sevginin odundan.
Dəli könül yanarı.
Yer-göy işqulanır.

Hərə bircə dəfə ölməyəcəksə
Deməli bu dünya düzəlməyəcək.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,
Göz yaşları deyir: həl ümid var,

Tökəşək selləmə yağışları
Bos görüş yerinə lay-lay buludlar

Daha bir-biriñ gözləməyəcək.

Vaxt gölib çatacaq, sam sənən kimi,
Dilo gəlməyonı gözlər deyəcək.

Şən ilk öpüşlər qarş olan günü

Ay bulud daşında gizlənməyəcək.

Gülləsiz ölümələr

Bu meşənin adı qalib,
Xəzan gəldi, yağmaladı.

Çılpaq-çılpaq aqəcları
İtiribidər yaxınlardan,

doğmaların,
Budagaların əli boşda,

gözü yaşı.

Burdaklı qosa cığırlar

Görən kimi çığır.

Yamışlı, ssılı, nəşənəli
Tənha qədər dağ yandı.

Meşənin bu halından

Dəli olubdur, dəli.

Yerində döşənib qalib.
Nə qəribə həyatdır,

Tutub bezliyi qalib.

Yaxşı kii, salamatdır
Nəfisi gedib gölər.

Ətraf qapqara meşə,
Hardansə sada düşər,

Göydən qədər qaynar,

İtiribidər yaxınlardan,

doğmaların,

Burdaklı, gedimlərdər.

Vaxt gölib çatacaq

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Qarşida enişlər-yoxuslardan,

göz yaşları deyir: həl ümid var,

Şəhəngən birdamçı da.

Əntiqə RƏŞİD
Onu sevmək
və xatırlamaq
üçün 6 səbəbim
var

Bu gün böyük rus şairi Aleksandr Sergeyeviç Puşkinin doğum günüdür. Moskvadə ziylə-mükədər ailəsindən 1799-cu ilin bu günün doğulduğu Puşkin rus realist əsiqətinin asasını qoymış rus şairi, dramaturq və nəşri, ədəbiyyatın və ədəbiyyat nəzəriyyəci, tarixçi, publisisti, jurnalist; 19-cu əsrin birinci əsabəbərinin ən nüfuzlu ədəbi simalarından birdir.

Baxmayaraq ki, təcavüzkar Rusiya və sovinist rüslərə məxsus olan bu dahi həzərdə Ukrayna-Rusya müharibəsinə fonda gəzdi. Düşüb və hətta Kiyevdə şəhərin geyimləri heyklər dağıdırdı, ona yənə xatırlanıclar var və olacaq. Məslən biri man!

Onu unutmamaq üçün səbəblərimi deyim: Razlaşsanız da sağ olun, razılışmasanız da!

Puşkin dünən ədəbiyyatını zənginləşdirir, təbiyəyi əhəmiyyəti mənəvi "qida" kəsh edən əsərləri ilə bütün yaş kateqoriyasında olan oxucu kütləsinin zövqünü oxşayır. Yادинца salтим: Poemalar: "Ruslan və Lyudmila", "Qafqaz əsiri", "Baxçasərəf fontanı", "Qaraçar", "Təzit", "Mits atlı". Məşhur roman "Yenəgi Oneğin" drama əsərləri: "Boris Qodunov", "Xəsis cəngavər", "Mosart və Salieri", "Dəq qonaq", "Vəbə zəmanət qonaqlığı", "Su pərisi". Nəşr əsərləri: "Böyük Pyotr və srəbi", "Mərəmət İvan Petrovî Belkinin pəvesləri", "Atı", "Cəvəng", "Tabut", "Stanisiy qəzəcisi", "Kondi-xanım", "Dubrovski", "Qarataxın qadın", "Kapitan qız", nağıllar: "Çar Sultan, onun oğlu şəhərdə və qıdrəti pəhləvan knyaz Qidor Sətanov" və gəzək qışus sahəzadə qız haqqında nağlı", "Balıqçı və balıq haqqında nağlı", "Olı suhan" və yeddi pəhləvan haqqında nağlı", "Qızıl xoruz haqqında nağlı" ... Bəli, bu əsərlər Puşkinin bəziriyəti hadiyyə etdiyi xəzinədir.

2. Əldindən rus qanı ilə Puşkinin hər bir əlaqəsi yoxdu! Büyük müttəfiqkər tez-keşkin və slavyançardır kimi təbliği olunur. Bu, heç de bəlli deyil. Dövrünən əksər zadəganları kimi, şair fransız dilinə ehtirasla yanaşır, hətta şeir və nəşrlərini xarici cildə yazardı. Ruslar ona "bicism Puşkin" adəbdə Puşkinin əsəri. Efiopia və onun olduğunu hər kəs bilir. Ancaq az adımlı bili, uzaq Afrika ülkələrində Puşkinin daim hamyəri kimi xatırlayıb və onuna fəxrlər edirlər. Hətta Əddis-Əbəbədə Puşkinin abidəsi onündə hər zaman təx çəkələr olur.

3. Dahi şairə ilk "tanışlığım" többi ki, orta məktəb illərindən olub. Aradan uzun keçməsinə baxmayaraq onun poeziyasının gözəlliyyini unutmadıq.

Xarici ədəbiyyatdan Ukrayna şairi Taras Şevchenko ilə Puşkinin eyni ehtirə və sevgi ilə oxuyub əzberləmişəm:

Qafqaz altımdadır, ən müdhiş olan zirvədə mən,
Qafqaz altımdadır, ən müdhiş olan zirvədə mən
Tutmuşan işləcəm dənli qızılındı qızı
Qara qış uçağına qalxarsa uzaq bir tapodan,
Nə qədər yüksək uçaşra, yənə dövrümüzə uçaq.
Buradan mon görürən qəşməri qaynamada,
Şühbəli, qorxulaq uçaşmaları illək oynamada.

Demək olar ki, bütün əsərlərini oxumışam, oxumadıqlarının da ekran versiyasında bələdəm.

4. Şairi unutmamaq üçün on vacib sabobim işlə Puşkinin Azərbaycan xalqına böyük mənşətəm və xoş münasibəti ilə bağlıdır. Arasırmışçılar yazarı kimi, Qafqaza sazar zamanı tanış olduğu azərbaycanlı şair Fazıl xan Şeyda Puşkinin çox xoş rəsir bağışlayıb.

XVIII əsrdən sonrakı Təbrizdə doğulan Fazıl xan Şeyda Tiflisdə yaşıyab, Qafqaz canlısınlıqda dəftərxanə müdürü, Tiflisdəki müsəlman məskənlərinə müllənit işləyib. Dövrünün tanınmış şiyahı, şairi. Puşkinin onurluna tanışlığı sonra dostluğa çevrilib. Puşkin galon dəstəna şeirlər hərəd. Eləcə də bu şəfir zamanı sığcaq ta həməri-nə məzmun olduğu döyüşçü, qarabağ Farhad bəy də Puşkinin qəlibinə dərin iz salıb. Şair o qədər əsərlərin kimi, sonralar Farhad bəyin silmasında bütün azərbaycanlıları cəngavər, iğid adlandırbı. Şair bu münasibətə yəzdiqən şəirində deyirdi:

Döyüş səhrətinin uyma, qapılma
Nörvəcan meşfənlər həvəsi ilə sən.
Gal, qanlı vuruşa çox da atılma,
Gəngavar Qarağag dəstəsi ilə sən.
Bilirm, getmərsən ölüma qışın,
Əzərlərin hələ keçənənə -
Çəxnasma salanda qılınca xəncər
O da rəhmətənə gözəlliyyinə.

Puşkin Ərzuruma səyahəti zamanı yenə də azərbaycanlı döyüşçülərə rastlaşdır. Bu görüşlər şairi yenidən duygulandırıb, o, azərbaycanlı haqqında məhəbbət dələrən şəirət yazıb.

Puşkinin Azərbaycanlıları qarşı sevgisi cavabız qalmayıb. Polşa və Rusiyaya səyahət çəkən mütəşəkkir Azərbaycan yazılıçı Abbasqulu Ağası Bakıxanov Püşkinin qələbəsini, onlar bir-birinə olduqcaq xoş münasibət göstərən şəxsi əlaqələrini möhkəmləndirdi. Abasqulu Ağası Bakıxanov Püşkinin əsərlərini Azərbaycan dilinə tərcümə edən ilk səssizləydi.

O, Püşkinin "Bağçasaray fontanı" əsərini 1830-cu illərin birincisi arasında ona dilişmə tərcümə edib. Büyük mütəşəkkir, dramaturq, nəşir və filosof Mirzə Fətəli Axundov da Püşkinin yaradıcılığına dərin məhəbbət bəsləyir, onu münətzəm oxuyarmış. Axundov 1937-ci ilə Püşkinin dələdə hələk olması münasibəti "Şərq poeması"ni yazıb:

Ah, o dəmələr, a dəstəm, Lomonosov deyirərlər:
Ülvi bir gözəlliylə yaxın ince sərərlər.
Seiriyət dünəvəsi bəzəmisi də lakin,
Püşkinin qış xayal olnuñ yerdə sakın.
Əgər seir mülküni Derjəvin tutmuşsa da,
Püşkin cavan yanında salıb olub abla.
Darin, dəbəz gəylərənən həkim yaranmış ona.
Ah, hələ Karamzinin o bılık badəsini,
Onun əməmənələr kimi dərin ifadəsinə
Püşkin almış olsunda, işbər yetirmiş sona.

6. Yaxın günlərdə BDU-nun Beynəlxalq münasibətlər kəfədrəstənn müdiri, professor Ağalar Abbasbəylinin bir məqədəsinə rast gəlmışdır. Orduda maraqlı aradırımda nəticələrinə oxumışdır: "A.S.Puşkin yazır: 'Nə vaxt başa qəzəbsizən k, Ararat (Ağrı da) A.A.) sizin olmayaq?"

Önər bunu xəzəl edirdilər, axı bilir və göründürən kimi, bu daq suveren Türk Respublikasının ərazisində yerləşir. Lakin əməmənələr da heç irəli getdilər və bu gün Ermənistən dövlətinin gerbində Ağrı dağının silsiləti var.

Daha sonra: "Püşkin ağzəg ermənliyələrə sual verir: "Bu asatırıv nə vaxt bəzəcək?" Ermənilər bu dünəyənən peydə olandan bütün dünəyə erməni xalqı haqqında əsərlərin yaxınlığı mösələlərlər və hələ də məsul olurlar. Onlar bù iləkənənən başqa ölkəyə köç ediblər və hər yanda nifat qazanıblar. Ermənilər dünəy və yərsiz dünəy, ümidoğlu ihmənlərindən dünəy" və sonra "bütün xalqlar arasında sülə olacaq".

Nəhayət 200 iləndən cəoxdu bəzəriyyətin tez-tez xatırladığı və erəməni! 1 cümləyənənən "San qorxaq, san qul, san erməniş" ifrəzəti! Püşkin məzəh bu frazaya ölümə qədər xatırlayağım!

Şəxsiyətənən xatırlamaya yetərmə!

Gülsən TELMANLI

(əvvələ ötən sayımızda)

"QIZLAR BULAGI" ROMANINDA METOFORİZM

Üçüncü pillədən başlayaq: "...dünəyadakı odəlatlılıyi no ilə izah edərən? Gözüllər arasında işığa möhtər koralar var, xoşbəxtler arasında təsəvürələr var, bolullaşan şayənlər dənizdən çox oxşar, güləşlər dənizdən çox qışlıdır...". Gözüllərən hamətrafi eyni cür qıraq və qurğanlıq, yaxud qurğanlıq istəmət. Güclü dövlətlərinin səbəbi iddiələr. Feqirələr bunu inkar edərək başlarını çıxarıb yero attrar, sonra yenidən görürək ovvəlki vəziyyəti qaydırır. Belə olalaqləndən qızılırlar, qızılırlar dərəcədə, eləcə də öz aylıqdan istifadə etməyən, sehv olsa, başqalarının cizdiyi yolla getməyi hññər hesab edənlər qox olma-

masıdır. Sovetlər dönməndəki kollektivləşdirmə, ümuma fayda vermək, qatı mərkəzləşdirmə, əhaliyə verilən yataq vəzənlərinə qazışdırıb qalmış, yenə xalq soykökü kündündən əlaqələndirməyi istəyir. Bəzən qızılırların qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

Bir çox əsərlərdə gördiğimiz zülmənin cəzası zülmənin yərənini təqdim etməyi istəyinən yərən təpməsi simvolizədir. Atınadən zənginliyi ilə möshər olmaları.

Nestorun döyüdürlüyü qızılırlıqları ilə qızılırlıqları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər olmaları.

İtədilər qızılırlıqları ilə möshər ol